

Magyar
Rektori
Konferencia

A (kredit)elismerés problémái a hazai intézményeknél

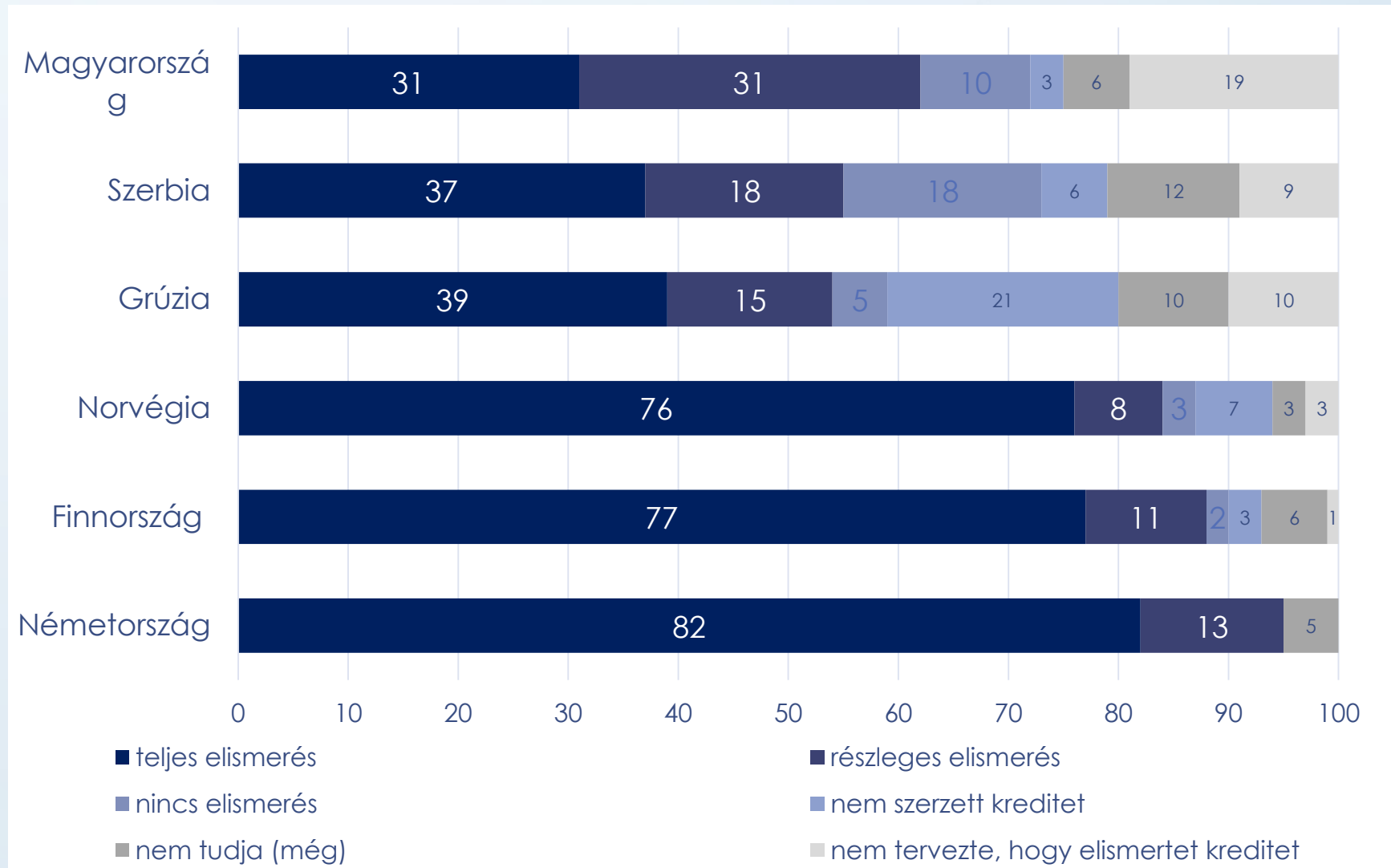
Az MRK Kreditelismerési
munkacsoportjának tapasztalatai

Heuer Orsolya
Magyar Rektori Konferencia
mrk@mrk.hu

Az MRK Kreditelismerési munkacsoportjának tevékenysége

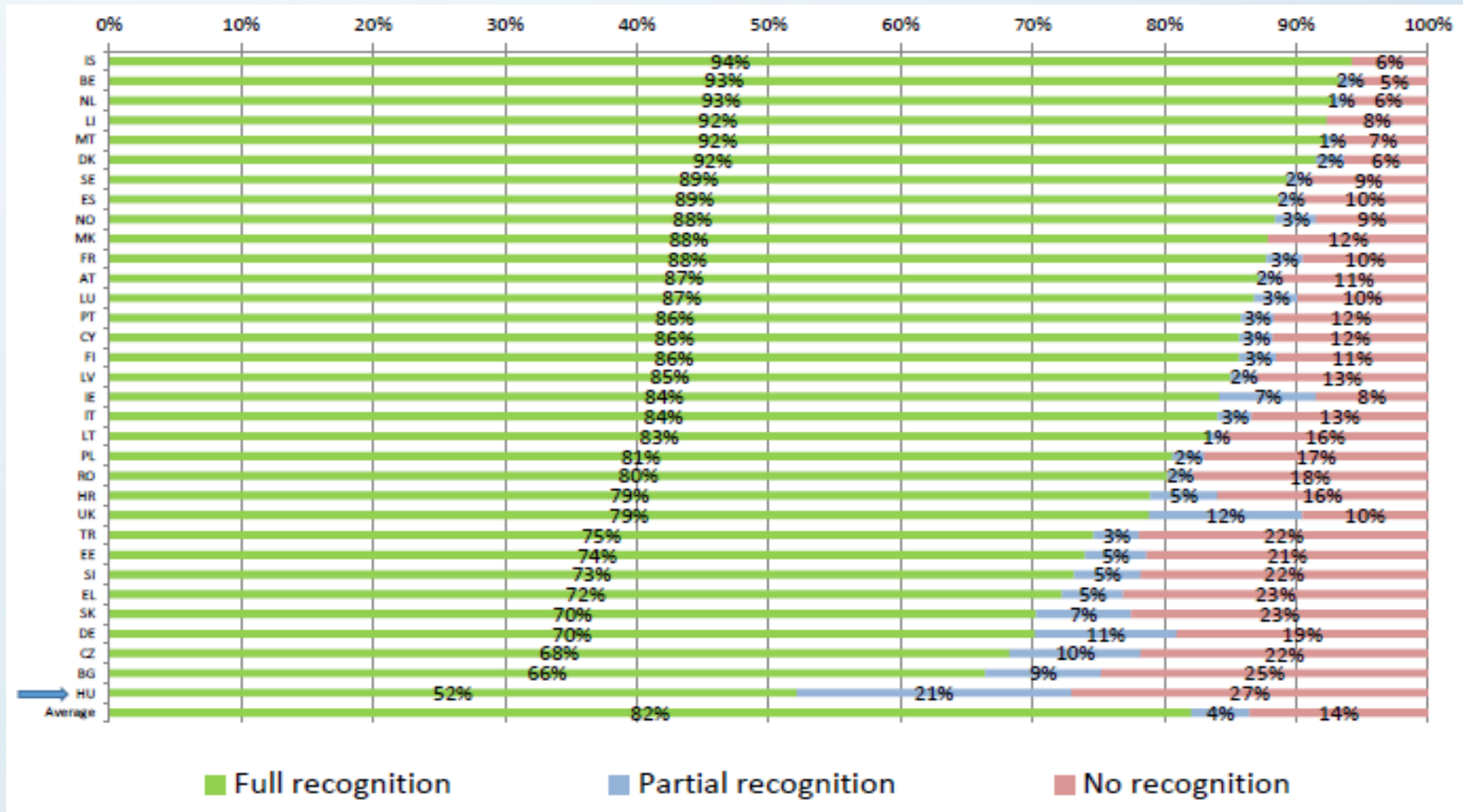
- 2017 novemberében sokkoló adatok a hazai intézményeknek az Erasmus+ program keretében elismert kreditek arányáról
- Erasmus+ időközi jelentések
- EUROSTUDENT felmérések
- Intézményi kapcsolatok megszűnése a rossz elismerési arányok miatt
- 2018 márciusában létrejött az MRK munkacsoportja
- 27 felsőoktatási intézmény részvétele
- Tempus Közalapítvány, HÖÖK, Oktatási Hivatal, EMMI, MAB
- MRK titkárság

Külföldi tanulmányok során szerzett kreditek elismerése (2015/2016, %)

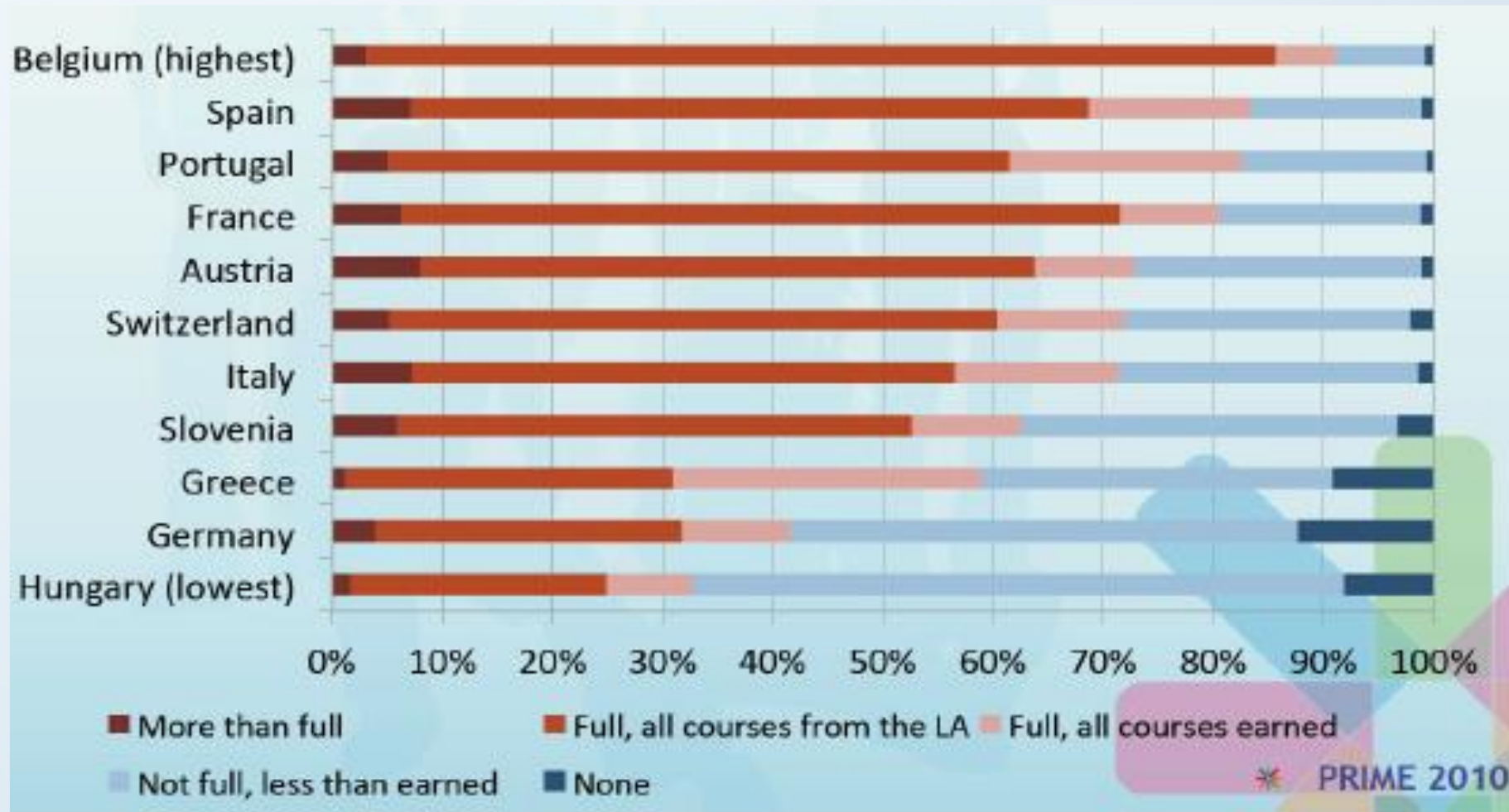

Külföldi tanulmányok során szerzett kreditek elismerése

(Erasmus+ intézményi beszámoló, 2016/2017)

Külföldi tanulmányok során szerzett kreditek elismerése (PRIME 2010)

Forrás: Julia Fellingner (2011): PRIME 2010 main findings and possible solutions. Előadás: PRIME konferencia. Budapest, 2011. szeptember 30. Elérhető online: <http://esn.hu/content/prime>

- Bár sok intézményben léteznek jól működő eljárások, **a hazai kreditelismerés és -beszámítás gyakorlata nem egységes, sok az esetlegesség, a bürokrácia és az oktatói szubjektivitás a rendszerben.**

- Az Európai Felsőoktatási Térségben tovább nő a mobilitás támogatása
- Cél: **2020-ra a hallgatók 20 %-a** szerezzon legalább 3 hónapos külföldi tapasztalatot (magyar kormányzati cél: 2023-ra)
- **Egyre több eszköz áll rendelkezésre, hogy a hallgatók intézményen kívül szerzett releváns kompetenciáit (krediteket) az anyaintézmény elismerje**
- Ne legyen megalapozatlan se az elismerés.

A kreditelismerés akadályai

Kreditelismerés akadályai

- **Az elismerési folyamat túlbürokratizált**
  - túl sok szereplő
  - lassú döntéshozatal
  - nem alakít ki önálló véleményt a KÁB, hanem a tantárgyfelelős álláspontját követi
  - nincsenek belső határidők
- **Az intézményi megközelítés túlzottan oktató- és tantárgyközpontú**
  - a tantárgyak tartalmára, a köztük lévő megfelelésre fókuszálnak a tematikák alapján
  - tantárgy szintű az összevetés – eltérő intézményi struktúrák miatt kicsi az esély az egyezésre

Kreditelismerés akadályai

- **Az elismerési döntést eltérítik egyéb intézményi szempontok**

- az operatív működés szempontjainak túlzott figyelembe vétele (pl. hallgatói csoportok létszámának biztosítása, belső határidők tartása, oktatásszervezési szempontok)
- az anyaintézményi tanterv minél nagyobb jelenléti teljesítését várják el
- nem veszik figyelembe a hallgató egyéni fejlődését, tanulásból származó hasznát
- szakos törzstárgyak helyett szabadon választott tárgyaknak számítják be

- **Nemzetközi alapelvek, útmutatók hiányos ismerete, hazai előírások félreértése, téves értelmezése**

- Az ún. 75 %-os szabálynak a jogalkotó szándékával ellentétes, a hallgató kárára történő alkalmazása

Hibásnak tűnő hazai gyakorlatok

Problémás hazai gyakorlat

- Az intézményi beszámolókból úgy tűnik, hogy az elismerés leginkább **kényszerként, jogszabály által előírt feladatként, pályázati elvárás teljesítéseként** értelmezett, nem pedig olyan eszközként, amely hozzásegíthet fontos intézményi célok eléréséhez.
- Kevesen nevesítették az alábbi célokat:
  - az előírt képzési idő csökkentése
  - hozzájárulás a hallgatói jóllét megteremtéséhez
  - a személyes tanulmányi tervek lehető legrugalmasabb segítése

Problémás hazai gyakorlat

- Többnyire **bonyolult** és **bürokratikus** folyamat
- **Sok adminisztráció**
- Túlzottan **sok szereplő, nehezen átlátható**
- **Erős szabályozottság** a folyamatban
- A fókusz a **külföldi részképzésekről** hozott kreditek beszámítására irányul
- Többnyire nincs kidolgozva az **iskolarendszeren kívüli** képzésekből, informális tanulással vagy munkatapasztalattal szerzett tudás elismerése
- A befogadott kreditet a Neptunban kell rögzíteni, a szerzett **tanulási eredményeket tantervi elemeknek, egységeknek** kell megfeleltetni – a program nem rugalmas

Problémás hazai gyakorlat

- Sok helyen megelőzi és követi a külföldi tanulmányt **egyeztetés** – ami mégis inkább rutineljárás, amely az előzetesen rögzített adatokat és a ténylegesen teljesített tanulás tartalmát veti össze
- A tantervek közötti összevetésben legfőképpen az **azonosságra** fókuszálnak – egyes tantárgyak tartalmi átfedését vizsgálják. Néha figyelembe veszik még:
  - szakirodalom
  - kompetenciák
  - munkatapasztalat
  - hallgató beszámolója
  - értékelés módja (gyakorlati jegy, kollokvium, aláírás)
  - tanterv egésze

Problémás hazai gyakorlat

- Az eljárásban az **oktatói véleményezés központi szerepet** játszik – túl alacsony szintű vélemény, ő csak a saját tantárgyát ismeri
- **A képzési programot ismerő szereplő – a szakfelelős vagy az oktatási dékánhelyettes lehet a megfelelő szint!**
- Van példa a szinte automatizált folyamatra is – és a bonyolult, időigényes eljárásra is (többszörös visszacsatolással) – **VÉGLETEK**

„75 %-os szabály”

- Nftv. 49. § (5) bekezdés: „**nem tagadható meg az elismerés, amennyiben legalább 75 %-ban egyezést állapítottak meg..**”
- A hallgató védelmére került bevezetésre, garanciális elemként
- Legtöbb intézmény eddig legfőbb „**küszöbértékként**” kezelte, tehát ha nem felelt meg 75 %-ban az ismeret, akkor nem ismerte el.
- Van ahol rugalmasan kezelték – 60 %-nál is elismerték a szabályzat szerint.
- Nem garanciaként használj(t)ák.
- **EMMI-állásfoglalás** a szabály garanciális valódi tartalmáról, értelmezéshez fogódzót nyújtott – EREDMÉNY!!

Kettős teljesítés tilalma

- „...a hallgató a magyar tematikában többletként megjelenő tartalmakról beszámol szóban vagy írásbeli kiegészítő feladat formájában, és így kompenzálja az eltérést..”
- „...kisebb mértékű egyezés esetén további kurzus elvégzésének előírására kerülhet sor..”
- „...egyedi esetekben különözeti számonkérés is lehetséges...”
- „Erasmus-vizsgaidőszak”

Problémás hazai gyakorlat

- A hozott krediteket nem szakmai tárgyként, hanem szabadon választható kreditek terhére számítják be.
- Ez sem felel meg a nemzetközi konszenzusnak, sem az Erasmus Egyetemi Charter aláírásával vállalt szabályoknak.
- Érzékelhető azonban a **törekvés, hogy a hallgatót kedvezőbb helyzetbe hozzák** – van, ahol magától értetődő, hogy a **kérelemben megjelölt helyre** számítják be, van, ahol törekednek **szakmai tárgyként** beszámítani „*amit csak lehet*”.

Problémás hazai gyakorlat

- Áthidaló megoldás: ösztönzőnek tekintik, hogy **speciális Erasmus választható tárgyakat** hoznak létre (*külföldi részképzés, Exchange Course, Erasmus tárgy*)
- A **hozott tárgynak teljesen megfelelő** anyaintézményi tárgyat vezetnek be a Neptunba.

Problémás hazai gyakorlat

- A felhozott példák a hallgatók tanulmányi előrehaladását akadályozzák
- Méltánytalanság
- A hallgatók tartanak attól, hogy **kicsúsznak a támogatott félévekből**, vagy **meghaladják 110 %-os kreditteljesítést**, ami fizetési kötelezettséget von maga után

- **Sok hallgató nem is kérelmezi a kreditek elismerését!**

Az előremutató megoldások

Jó megoldások

- Az intézmények keresik az **eljárás egyszerűsítésének** lehetőségét
- Átláthatóbb eljárás
  - **Kreditegyenértékűségi listák** közzététele, gondozása
  - **Előzetes tanácsadás** és szűrés – **még többre van szükség!!**
- Előtanulmányi rend enyhítése
  - Több intézményben csökkentették radikálisan az előfeltételeket

Jó megoldások

- Több intézménynél megjelent: **nincs értelme azért elküldeni a hallgatót egy másik ország egyetemére, hogy ott ugyanazt tanulja, amint amit a saját tanterve alapján is tanulna itthon** – ehelyett arra ösztönzik a diákokat, hogy olyan tantárgyat igyekezzen felvenni, amit itthon nem érhet el – így valós hozzáadott értéket eredményez.
- Némi eredmény mutatkozik a **munkatapasztalat elismerésére** – értékelési eljárást folytatnak le.
- Nem-formális vagy informális tanulással megszerzett tudás elismerése – Lego, stb.

Jó megoldások

- **Mobilitási ablak** bevezetése – még csak most kezdődött ennek az eszköznek a kialakítása – jó példák felkutatása még feladat!!
- Iránymutatások, segítség a hallgatóknak:
  - Közös fórum
  - Személyes tanácsadás
  - Honlap
  - FB
  - Tapasztalt mobil hallgatók beszámolóí
- Többlet források – humán erőforrás fejlesztése, elismerése
- Vezetők elkötelezettsége

Főbb javaslatok

SZABÁLYOZÁS PONTOSÍTÁSA

- Képzések
- Belső szabályzatok tisztázása – kezdetben kézikönyvként
- Alaphelyzet legyen az elismerés, ennek a kivételeit kellene meghatározni (mikor nem számítjuk be?)

TANTERVEK RUGALMASSÁGA

- Nagyobb (magasabb kreditértékű) tantervi egységek kialakítása
- A képzések kimeneti, tanulási eredményekre épülő megszervezése
- Egyéni tanulás támogatása, a természetes különbségek elfogadása és támogatása

Főbb javaslatok

NÉZŐPONT MÓDOSÍTÁSA

- Új ismeretek szerzését támogató anyaintézményi hozzáállás:
„...rugalmas, nem ragaszkodik a teljes tartalmi megfeleléshez, sőt, üdvözli a témák új megközelítését, a küldő egyetemen kevésbé megjelenő ismereteket...”
- „Fordított bizonyítási teher” bevezetése

Főbb javaslatok

ELISMERÉSI KRITÉRIUMOK ÚJRAGONDOLÁSA

- Az elérendő célok és kompetenciák összehasonlíthatóak legyenek
- A hozott kompetenciák szintje egyezik annak a képzésnek a szintjével, ahová a hallgató el kívánja ismertetni
- A megszerzett kompetenciák illeszkednek a hallgató szakjának profiljába
- Munkateher hasonló
- Magasabb kreditérték több tárgyba is beszámítható legyen, ha egyezik vagy alacsonyabb, akkor is teljes kreditértékkal legyen beszámítható
- Lényeges különbség miatt el nem ismert kredit a diplomamellékletben jelenjen meg
- Automatikus elismerés

Főbb javaslatok

DÖNTÉSI SZINTEK, FELELŐSSÉGI KÖRÖK ÚJRARENDEZÉSE

- A szereplők pozíciójának újragondolása
- Szakfelelősök, programigazgatók hatáskörének felülvizsgálata (nagyobb döntési jogkör)
- Egész szemeszter hallgatói teljesítésének elismerésére törekedni
- A KÁB munkájának át gondolása – inkább általános monitoring, reform
- Hallgatói érdekképviselet bevonása az újrapozícionált KÁB munkájába

Főbb javaslatok

HÁTTÉRTÁMOGATÁS KIÉPÍTÉSE

- Folyamatos tanácsadás
- Előzetes egyeztetés
- A háromoldalú megállapodások alapos kommunikációja
- Jól elemezhető adatbázis
- Mobilitási ablak
- Résztvevők tájékoztatása, érzékenyítése
- A hallgatók támogatása a teljes folyamatban

Főbb javaslatok

EMBERI TÉNYEZŐK

- Felsővezetői elköteleződés
- Érintett munkatársak felhatalmazása, felkészítése és folyamatos szakmai fejlesztése
- Bázis szélesítése
- A végzett munka elismerése (órakedvezmény, keresetkiegészítés, oktatói teljesítményértékelésbe beszámítás...)
- Oktatói mobilitás támogatása
- Oktatók intézményi szintű támogatása
- Erasmus-koordinátorok közötti tudásmegosztás, tapasztalatcsere
- Fejlesztési elképzelésekbe bevonás

Főbb javaslatok

FINANSZÍROZÁS

- Erőforrások rendszeres felülvizsgálata
- Szükséges kapacitások biztosítása
- Rendszeres anyagi és nem anyagi támogatások lehetőségének átgondolása

...és
Intézményében mi
a helyzet?